

Anonimizuota versija

Vertimas

C-720/19 – 1

Byla C-720/19

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2019 m. rugsėjo 30 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Verwaltungsgericht Düsseldorf (Vokietija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. rugsėjo 24 d.

Pareiškėja:

GR

Atsakovas:

Duisburgo miestas

NUTARTIS

Administracinėje byloje

GR, <...>

pareiškėja,

<...>

prieš

Duisburgo miestą, <...>

atsakovą,

d ė l užsieniečiams taikomos teisės (leidimas gyventi šalyje pagal *Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet* (Įstatymas dėl užsieniečių gyvenimo šalyje, įdarbinimo ir integracijos federalinėje teritorijoje, toliau – *AufenthG*) 4 straipsnio 5 dalį šiuo atveju: nutartis sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą

Verwaltungsgericht Düsseldorf (Diuseldorfo administracinis teismas) 7 kolegija
2019 m. rugsėjo 24 d.

<...>

n u t a r ė:

Sustabdyti bylos nagrinėjimą.

Pagal SESV 267 straipsnį pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- 1. Ar darbuotojo turko šeimos narys, turintis teises pagal 1980 m. rugsėjo 19 d. Asociacijos tarybos sprendimo Nr. 1/80 dėl asociacijos plėtros (toliau – Sprendimas Nr. 1/80) 7 straipsnio 1 dalį, netenka šių teisių, jeigu įgyja priimančiosios valstybės narės pilietybę netekdamas ankstesnės pilietybės? (orig. p. 2)**
- 2. Jei atsakymas į pirmąjį klausimą būtų teigiamas: ar darbuotojo turko šeimos narys aprašytoje situacijoje gali vėl remtis iš Sprendimo Nr. 1/80 7 straipsnio kylančiomis teisėmis, jeigu jis vėl neteko priimančiosios valstybės narės pilietybės, nes susigrąžino ankstesnę pilietybę?**

I.

1954 m. gimusi pareiškėja yra Turkijos pilietė. 1970 m. liepos 25 d. ji atvyko pas sutuoktinį, kuris kaip darbuotojas turkas dirbo Vokietijos Federacinėje Respublikoje, *Bergbau AG Niederrhein*; pareiškėja gyveno su juo kaip su šeimos nariu iki pastarojo mirties 1998 m. rugpjūčio 20 d. Po 1990 m. kovo sutuoktinis pradėjo dirbti savarankiškai.

Šeimos susijungimo tikslu pirmą kartą 1971 m. sausio 28 d. išduotas terminuotas leidimas gyventi šalyje buvo kaskart pratęsiamas, o 1996 m. spalio 15 d. buvo išduotas neterminuotas leidimas gyventi šalyje.

2001 m. vasario 2 d. pareiškėja natūralizacijos būdu įgijo Vokietijos pilietybę ir 2001 m. vasario 15 d. pateikė dokumentą, patvirtinantį, kad neteko Turkijos pilietybės. Nuo 2001 m. liepos 20 d. ji laisva valia susigrąžino Turkijos pilietybę, todėl pagal įstatymą neteko Vokietijos pilietybės. Tai, kad ji neteko

Vokietijos pilietybės, ilgą laiką nebuvo žinoma; tai 2010 m. lapkričio 8 d. sprendimu, kuris yra tapęs galutinis, nustatė atsakovas.

Gavęs pareiškėjos prašymą, atsakovas 2011 m. vasario 22 d. suteikė jai terminuotą, iki 2013 m. vasario 21 d. galiojantį leidimą gyventi šalyje pagal *AufenthG* 38 straipsnį (buvusiems Vokietijos piliečiams); šis leidimas kaskart būdavo pratęsiamas.

2017 m. vasario 3 d. per advokatą pareiškėja paprašė išduoti jai leidimą nuolat gyventi šalyje pagal *AufenthG* 4 straipsnio 5 dalį, alternatyviai – terminuotą leidimą penkeriems metams. Motyvuodama savo prašymą, pareiškėja teigė, kad gyvendama kartu su sutuoktiniu įgijo Sprendimo Nr. 1/80 7 straipsnio pirmoje įtraukoje numatytas teises. Ji mano, kad šių teisių neprarado ir įgijusi Vokietijos pilietybę 2001 m. vasario 2 d. natūralizacijos būdu. Šiuo klausimu ji daro nuorodą į 2014 m. liepos 28 d. *Bayerischer Verwaltungsgerichtshof* (Bavarijos vyriausiasis administracinis teismas) nutarties byloje Nr. 19 C 13.2517 motyvus. Pareiškėja teigia, kad asociacijos teisės aktuose dėl Sprendimo Nr. 1/80 7 straipsnio numatyti tik du netekimo pagrindai – ilgalaikis išvykimas iš valstybės narės teritorijos ir išnykimas dėl išsiuntimo. Nagrinėjamu atveju, jos manymu, nėra nei vieno, nei kito pagrindo.

2017 m. kovo 27 d. rašte atsakovas paaiškino, kad Susitarimu dėl EEB ir Turkijos asociacijos grindžiamų teisių netenkama gavus Vokietijos pilietybę natūralizacijos būdu, ir šią nuomonę pagrindė (**orig. p. 3**) 2010 m. sausio 19 d. *Verwaltungsgericht Freiburg* (Freiburgo administracinis teismas) sprendimu byloje Nr. 3 K 2399/08. Tačiau to nepaisant prieš suteikiant leidimą įsikurti atliekamas patikrinimas pagal *AufenthG* 9 straipsnį.

2017 m. balandžio 3 d. pareiškėja nurodė, kad, jos manymu, *Verwaltungsgericht Freiburg* sprendimas yra nebeaktualus palyginti su jos nurodyta jurisprudencija, ir paprašė priimti sprendimą, kurį būtų galima apskųsti. Balandžio 13 d. prašymą suteikti jai leidimą įsikurti ji atsiėmė.

Išklausęs pareiškėją, atsakovas šioje byloje nagrinėjamu 2017 m. rugpjūčio 29 d. sprendimu atsisakė suteikti jai leidimą gyventi šalyje pagal *AufenthG* 4 straipsnio 5 dalį. Atsakovo teigimu, gali likti neatsakyta į klausimą, ar pareiškėjai dėl ilgo gyvenimo su 1998 m. mirusiu sutuoktiniu, t. y. su darbuotoju turku kaip su šeimos nariu, yra atsiradusios Sprendimo Nr. 1/80 7 straipsnyje numatytos teisės. Po to, kai 2001 m. vasario 2 d. ji gavo Vokietijos pilietybę, ši nuostata jai nebegali būti taikoma. Reikia remtis nuostatos tikslu, kuris yra padėti darbuotojų turkų šeimos nariams integruotis valstybėje narėje. Tačiau tokiam šeimos nariui natūralizavusis, šis tikslas yra galutinai pasiektas.

Tik nuo 2001 m. liepos 20 d., t. y. po to, kai susigrąžino Turkijos pilietybę, ji vėl tapo Sprendimo Nr. 1/80 normų adresate. Tačiau nuo tos dienos jokių šia norma grindžiamų teisių nebeatsirado.

2017 m. lapkričio 4 d. pareiškėja pareiškė ieškinį, kuriuo ir toliau siekia, kad būtų patenkinti jos reikalavimai. <...>

Pareiškėja prašo:

Panaikinant 2017 m. rugpjūčio 29 d. įsakymą, įpareigoti atsakovą suteikti jai leidimą nuolat gyventi šalyje pagal *AufenthG* 4 straipsnio 5 dalį.

Atsakovas prašo:

ieškinį atmesti,

ir motyvuodamas remiasi skundžiamo įsakymo motyvais. Vadovaudamasis dominuojančia jurisprudencija, jis preziumuoja, kad vėl įgijus Turkijos pilietybę, iš Sprendimo Nr. 1/80 7 straipsnio kylančios teisės nebuvo atkurtos.

II.

Bylos nagrinėjimą reikia sustabdyti. Pagal SESSV 267 straipsnį reikia kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą, kad jis priimtų prejudicinį sprendimą dėl šios nutarties rezoliucinėje dalyje pateiktų klausimų. Šie klausimai pateikiami dėl 1980 m. rugsėjo 19 d. Asociacijos tarybos sprendimo Nr. 1/80 (**orig. p. 4**) dėl asociacijos plėtros aiškinimo. Kadangi šis klausimas susijęs su Europos Sąjungos teisės aiškinimu, Teisingumo Teismas turi jurisdikciją.

1. Pareiškėjos reiškiamas reikalavimas panaikinant 2017 m. rugpjūčio 29 d. neigiamą sprendimą įpareigoti atsakovą suteikti jai leidimą gyventi šalyje pagal *AufenthG* 4 straipsnio 5 dalį teisiškai turi būti vertinamas remiantis galiojančia teisine padėtimi.

Lemiamą bylos teisinį pagrindą sudaro šios nacionalinės teisės nuostatos:

***AufenthG* 4 straipsnis**

<...>

5. Užsienietis, kuris pagal EEB ir Turkijos asociacijos susitarimą turi teisę gyventi šalyje, privalo įrodyti šios teisės buvimą – kaip įrodymą pateikti turimą leidimą gyventi šalyje, jeigu neturi nei leidimo įsikurti, nei leidimo nuolat gyventi ES. Leidimas gyventi šalyje išduodamas pateikus prašymą.

Verwaltungsverfahrensgesetz für das Land Nordrhein-Westfalen (Šiaurės Reino-Vestfalijos žemės administracinio proceso įstatymas, toliau – *VwVfG NRW*) 43 straipsnis

<...>

2. Administracinis aktas lieka galioti tol ir tiek, kol ir kiek jis neatsiimamas, neatšaukiamas, kitaip nepanaikinamas arba netenka savo dalyko praėjus laikui ar dėl kitos priežasties.

Prejudiciniai klausimai reikšmingi priimant sprendimą, todėl reikalingas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo išaiškinimas.

a) Atliekant teisinį pareiškėjos pateikto reikalavimo vertinimą, svarbu yra tai, kokias pasekmes jos įgytoms gyvenimo šalyje teisėms turi Vokietijos pilietybės įgijimas natūralizacijos būdu 2001 m. vasario 2 d. Išnagrinėjus bylą žodine tvarka, nustatyta, kad pareiškėja tą dieną buvo įgijusi Sprendimo Nr. 1/80 7 straipsnio 1 dalies antroje įtraukoje numatytas teises dirbti ir gyventi šalyje. Be to, ji turėjo neterminuotą leidimą gyventi šalyje.

aa) Nacionalinės teisės aktuose numatyta, kad, natūralizacijos atveju suteikti leidimai gyventi nustoja galios valdžios institucijos sprendimu (administraciniu aktu). Toks poveikis vienodoje jurisprudencijoje (**orig. p. 5**)

<...>

grindžiamas *VwVfG NRW* 43 straipsnio 2 dalies paskutine alternatyva (ir (arba) jo atitikmenimis kitų federalinių žemių teisės aktuose ir federacijos teisės aktuose). Asmeniui natūralizavusis, leidimas gyventi šalyje netenka reguliuojančio poveikio ir išnyksta, taigi administracinis aktas netenka savo dalyko „dėl kitos priežasties“. Reglamentavimo dalykas išnyksta užsieniečio natūralizacijos momentu, nes atitinkamas asmuo nustoja būti užsieniečiu, todėl leidimo gyventi šalyje jam nebereikia. Taip galios netekęs leidimas gyventi šalyje nebegali vėl tą galią atgauti.

bb) Pirmuoju prejudiciniu klausimu siekiama išsiaiškinti, ar natūralizacija gali turėti panašų poveikį,

nesvarbu ar tai yra išnykimas, dalyko netekimas arba negaliojimas,

taip pat pagal įstatymą įgytoms, Sprendimo Nr. 1/80 7 straipsnio 1 dalyje įtvirtintoms teisėms gyventi šalyje.

Pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją Sprendimo Nr. 1/80 7 straipsnyje įtvirtintų teisių tebeturėjimas nepriklauso nuo to, ar vis dar tenkinamos sąlygos, leidžiančios šias teises įgyti.

2000 m. kovo 16 d. Sprendimas *Ergat*, C-329/97, 42-44 punktai; 2005 m. liepos 7 d. Sprendimas *Aydinli*, C-373/03, 25 punktas.

Be to, šeimos nariai šių teisių gali netekti tik dvejomis sąlygomis:

arba jie be pagrįstų priežasčių ilgam laikui išvyksta iš priimančiosios valstybės narės, arba jie asmeniniu elgesiu kelia faktinę, rimtą ir realią grėsmę viešajai

tvarkai, visuomenės saugumui ar visuomenės sveikatai, kaip nurodyta Sprendimo Nr. 1/80 14 straipsnyje.

2010 m. gruodžio 22 d. Teisingumo Teismo Sprendimo *Bozkurt*, C-303/08, 42 punktas; 2006 m. vasario 16 d. Teisingumo Teismo Sprendimo *Torun*, C-502/04, 25 punktas; 2004 m. lapkričio 11 d. Teisingumo Teismo Sprendimo *Cetinkaya*, C-467/02, 36 punktas; 2005 m. liepos 7 d. Teisingumo Teismo Sprendimo *Aydinli*, C-373/03, 27 punktas.

Abu nurodyti netekimo pagrindai yra baigtiniai.

2010 m. gruodžio 22 d. Teisingumo Teismo Sprendimo *Bozkurt*, C-303/08, 43 punktas ir 2008 m. gruodžio 18 d. Teisingumo Teismo Sprendimo *Altun*, C-337/07, 63 punktas.

Neginčijama, kad šių sąlygų pareiškėja netenkina.

Be to, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad teisės įgyjantis darbuotojo turko šeimos narys nebūtinai turi būti Turkijos pilietis (**orig. p. 6**)

2012 m. liepos 19 d. Teisingumo Teismo Sprendimo <...> C-451/11, [65 punktas ir rezoliucinė dalis]

ir kad jo teisinė padėtis nepasikeičia, jei pagrindinis teisių turėtojas, be Turkijos pilietybės, įgyja ir priimančiosios valstybės narės pilietybę.

2012 m. kovo 29 d. Teisingumo Teismo Sprendimo <...> C-7/10 ir C-9/10, 41 punktas (*Kahveci ir Inan*)

Nacionalinėje jurisprudencijoje klausimas, kuris pateikiamas prejudiciniam sprendimui priimti, vertinamas įvairiai:

Verwaltungsgericht Freiburg 2010 m. sausio 19 d. sprendimu byloje Nr. 3 K 2399/08 <...> nusprendė, kad iš Sprendimo Nr. 1/80 7 straipsnio kylančios teisės išnyksta dėl natūralizacijos. Jo teigimu, šiuo aspektu svarbiausia yra tai, kad asmeniui šios teisės gali atsirasti ir jis gali jas tebeturėti tik tada, kai yra užsienietis. Natūralizuotam asmeniui tampa nebereikalingos asociacijos teisės aktuose numatytos teisės dirbti ir gyventi šalyje. Asociacijos teisių tikslas, kuris, viena vertus, yra pagerinti darbuotojų turkų įdarbinimo teisinę situaciją, kita vertus, padėti jų šeimos nariams integruotis valstybėje narėje, natūralizacijos momentu yra pasiektas.

Atvirkščiai, 2014 m. liepos 28 d. nutartyje byloje Nr. 19 C 13.2517 <...> *Bayerischer Verwaltungsgerichtshof* laikėsi nuomonės, kad daugelis veiksmų rodo, jog Turkijos piliečio turimos asociacijos teisės išlieka ir tada, kai jis laikinai yra buvęs Vokietijos piliečiu. Kaip teigia *Bayerischer Verwaltungsgerichtshof*, 2012 m. kovo 29 d. sprendime (žr. pirmiau) Teisingumo Teismas yra pažymėjęs, kad ir Sprendimo Nr. 1/80 7 straipsnis yra Turkijos piliečių laipsniškos

integracijos priimančiojoje valstybėje narėje sistemos dalis, o natūralizacija priimančiojoje valstybėje narėje yra svarbus integracijos žingsnis, todėl ji negali daryti neigiamo poveikio asociacijos teisei. Šie argumentai tinka ir nagrinėjamu atveju. Todėl kyla abejonių, ar priimančioji valstybė narė, kuri natūralizacijai reikalauja atsisakyti Turkijos pilietybės (kurios pagrindu yra atsiradusi asociacijos teisė), asmeniui vėl pakeitus pilietybę turi teisę ir toliau laikyti asociacijos teises išnykusiomis, net jeigu priimančioji valstybė narė, kuri nereikalauja atsisakyti Turkijos pilietybės ir taip palengvina natūralizaciją, neturi teisės laikyti asociacijos teisių išnykusiomis.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikianti kolegija dėl nacionalinio ir europinio integracijos modelių skirtumų yra linkusi manyti, kad kartą pagal Sprendimo Nr. 1/80 7 straipsnį įgyta teisė išlieka ir įgijus priimančiosios valstybės narės pilietybę natūralizacijos būdu.

b) Užduodant antrąjį prejudicinį klausimą, siekiama, kad į pirmąjį klausimą būtų atsakyta taip, jog priimančiosios valstybės narės pilietybės neturėjimas (**orig. p. 7**) Sprendimo Nr. 1/80 7 straipsnyje įtvirtintos teisės turėjimui būtų *conditio sine qua non*. Tuomet gautos priimančiosios valstybės narės pilietybės netekimas galėtų reikšti, kad asociacijos teisė vėl pradeda galioti.

<...>

<...> (parašai, kopijos parengimo formalumai)